

SPA (Single pilot aircraft) PBN ĮGYVENDINIMAS LIETUVOJE

Be dabartinių įprastų reikalavimų taikomų skrydžių pagal prietaisus IR kvalifikacijai, bus numatyti papildomi mokymo ir tikrinimo reikalavimai tam, kad skrydžio įgulos nariams ateityje būtų leista skraidyti pagal PBN (Performance Based Navigation) visuose skrydžio etapuose, įskaitant artėjimus tūpti. Šiuo tikslu buvo išleistas Komisijos reglamento (ES) Nr. 1178/2011 papildymas (ES) 2016/539, kuris įsigaliojo 2016 m. balandžio 8 d., susijęs su pilotų mokymų, egzaminavimu ir periodiniu tikrinimu skirtu PBN leidimui gauti ir palaikyti.

Teisiniai reikalavimai

Komisijos reglamento (ES) Nr. 1178/2011 pakeitimai:

4a straipsnis

PBN IR privilegijos:

1. Pilotai gali skraidyti pagal nustatytų charakteristikų navigacijos (PBN) procedūras tik jei jiems suteiktos PBN teisės ir yra papildomas įrašas licencijoje prie skrydžių pagal prietaisus (IR) kvalifikacijos.
  2. Pilotui PBN teisės suteikiamos, jei jis įvykdo visus šiuos reikalavimus:
    - a) pilotas sėkmingai baigė PBN žinias apimantį teorijos kursą pagal FCL.615 dalį;
    - b) pilotas sėkmingai baigė PBN skrydžio mokymą pagal FCL.615 dalį;
    - c) pilotas pagal 7 priedėlį sėkmingai išlaikė įgūdžių patikrinimo egzaminą arba pagal 9 priedėlį sėkmingai išlaikė įgūdžių patikrinimo egzaminą arba kvalifikacijos patikrinimo egzaminą.
  3. Laikoma, kad 2 dalies a ir b punktų reikalavimai įvykdyti, jei, kompetentingos institucijos manymu, piloto kompetencija, įgyta baigus ankstesnius mokymus arba įgijus su PBN skrydžiais susijusių žinių, prilygsta mokymams nurodytiems 2 dalies a ir b punktuose, ir pilotas atitinkamus įgūdžius pademonstruoja per 2 dalies c punkte nurodytą kvalifikacijos patikrinimo egzaminą arba įgūdžių patikrinimo egzaminą.
  4. Informacija apie sėkmingai per egzaminą įrodytą PBN kompetenciją įrašoma į piloto skraidymų knygelę arba lygiavertį dokumentą ir patvirtinama egzaminuotojo, kuris atliko įgūdžių patikrinimo egzaminą arba kvalifikacijos patikrinimo egzaminą, parašu.
  5. Pilotai, turintys IR kvalifikaciją be PBN teisių, gali skraidyti tik tokiais maršrutais ir vykdyti tik tokias artėjimo tūpti operacijas, kurioms nereikia PBN teisių iki 2020 m. rugpjūčio 25 d.
- Po tos datos bus reikalaujama visiems turėti PBN teises norint prasitęsti ar gauti pagal prietaisus (IR) kvalifikaciją.

PBN reikalavimų įgyvendinimo Lietuvoje tvarka

Pilotams bus suteiktos IR PBN privilegijos ir jų licencijoje bus atliktas papildomas įrašas, jeigu jie baigė atitinkamą **teorinį** ir **praktinį (SP orlaiviais/FSTD)** naudojant atitinkamą klasę / tipą) PBN mokymą aviakompanijoje arba mokymo įstaigoje, bei sėkmingai atliko praktinių įgūdžių patikrinimo arba kvalifikacijos patikrinimo egzaminą IR kvalifikacijai gauti, pratęsti ar atnaujinti, apimantį PBN operacijas (2D/3D).

Toliau išvardinti dokumentai, patvirtinantys teorinį ir praktinį mokymą, turi būti pateikti TKA CAA:

1. ATO išduotas sertifikatas patvirtinantis IR PBN kursų baigimą; arba
2. Mokymo dokumentai, patvirtinantys, kad per klasės ar tipo kvalifikacijos mokymo kursą (pradinį ar atnaujintą) PBN operacijos, įskaitant 2D/3D artėjimus tūpti, buvo mokomos teorinėje ir praktinėje dalyje; arba
3. EASA AOC aviakompanijos, kurioje pilotas šiuo metu dirba arba buvo anksčiau įdarbintas, patvirtinimas, kad pilotas buvo apmokytas ir vykdė skrydžius pagal PBN.

Orlaiviai ir simulatoriai

Lėktuvai ir FSTD (FNPT II FTD, FFS) turi atitikti PBN reikalavimus jei bus naudojami mokymui ir patikrinimui, siekiant gauti PBN leidimą pagal (ES) 2016/539.

Mokymas

Teorinį ir praktinį mokymą gali atlikti tik ATO arba aviakompanija, individualus mokymas tarp instruktoriaus ir kandidato negalimas (FCL.615).

Įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimas

Jei siekiama įgyti arba išsaugoti PBN teises, vienas artėjimas tūpti turi būti RNP APCH 2D(LNAV) arba 3D(LPV ar LNAV/VNAV).

Įgūdžių ar kvalifikacijos patikrinimas turi būti atliktas:

- a) atitinkamą įrangą turinčiu lėktuvu, arba
- b) atitinkamą įrangą turinčiu FSTD, arba
- c) lėktuvas + FSTD (vienas iš jų turi atitinkamą įrangą)

FSTD kvalifikacijos pažymėjimas arba orlaivio įrangą patvirtinantis dokumentas turi būti pateiktas kartu su kvalifikacijos patikrinimo forma.

Prieš atliekant įgūdžių patikrinimo ar kvalifikacijos patikrinimo egzaminą, į kurį įeina IR PBN patikrinimas, **egzaminuotojas** turi įsitikinti, kad pilotas yra pabaigęs su PBN susijusius mokymus.

Instruktoriai (SP)

IR instruktoriai (FI su IR privilegijomis, IRI, SFI ir TRI su IR privilegijomis) gali mokyti PBN procedūras, jeigu jie patys turi PBN leidimą įrašytą į licenciją.

LT Egzaminuotojai (SP)

Egzaminuotojai privalo turėti PBN privilegijas patvirtinantį įrašą licencijoje, kad galėtų atlikti PBN praktinį mokymą ir tikrinimą.

Kad būtų galima atlikti pradinį PBN tikrinimą, TKA CAA iki 2019 m. gruodžio 31d. suteiks esamiems **Lietuvos** egzaminuotojams PBN privilegijas, jei egzaminuotojas:

- a) turi egzaminuotojo pažymėjimą netrumpiau nei 3 metus.
- b) yra baigęs teorinius PBN mokymus pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 2016/539
- c) Yra baigęs praktinius PBN mokymus pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 2016/539

Egzaminuotojams turintiems privilegiją egzaminuoti MP TR PBN yra pilnai užskaitomi (b) ir (c) reikalavimai.

* Egzaminuotojas turi kreiptis į TKA CAA dėl egzaminuotojo pažymėjimo pakeitimo ir pateikti įrodymus (jei taikoma).

Mokymo įstaigos (ATO)

Visos patvirtintos mokymo organizacijos (ATO), atliekančios IR kvalifikacijos mokymus, ir atnaujinimus iki 2020 m. rugpjūčio 25 d. privalo užtikrinti, kad teorinis ir praktinis mokymas atitiktų skelbiamus reikalavimus.

ATO turi pateikti prašymą ir pakeistus ATO dokumentus, įskaitant mokymo programas, tvirtinimui.

ATO, sudarydama mokymo programas, turi remtis EASA Mokymo temomis pagal AMC7 FCL.615 (b).

ATO mokymų vadovas yra atsakingas, kad visi instruktoriai mokinantys pagal prietaisus būtų apmokyti ir turėtų PBN leidimus įrašytus į licenciją (jei taikoma).

ATO, norinti atlikti PBN mokymus, turi turėti bent 1 lėktuvą arba 1 treniruoklį, kuris atitiktų reikalavimus 2D ir 3D PBN operacijoms.

Mokymų kurso sertifikatas arba kiti įrodymai, patvirtinantys, kad pilotas įgijo reikiamas teorines žinias ir praktinius gebėjimus, turi būti pateiktas egzaminuotojui prieš įgūdžių patikrinimą ar kvalifikacijos patikrinimą.

PBN privilegijų patvirtinimas

Irašai licencijose:

SEP(land) / IR(A) / PBN

MEP(land) / IR(A) / PBN

Egzaminuotojams neleidžiama daryti įrašų į licencijas

Teorijos / Praktikos / Patikrinimo užskaitymas

	Atlikimas	Užskaitymas**	
Teorija			
	SEP / MEP / SP Type / MP	SEP / MEP / SP Type	
Praktika			
	SEP	MEP	
	MEP	SEP	
	SP Type (non complex / non high performance)	Netaikoma	
	MP	Netaikoma	
Patikrinimas			
	SEP	MEP	
	MEP	SEP	
	SP Type (non complex / non high performance)	Netaikoma	
	MP	Netaikoma	
** Užskaitymas taikomas tik SP orlaiviams			

Jei kyla neaiškumų prašome kreiptis nurodytais kontaktais:

povilas.vasiliauskas@tka.lt

kazimieras.lazdauskas@tka.lt

justinas.paskevicius@tka.lt

ramunas.kikutis@tka.lt

stasys.civilis@tka.lt